Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 12 december 2013*

”Miljö — Avfall — Begrepp — Direktiv 2006/12/EG — Avfallstransporter — Skyldighet att underrätta de nationella behöriga myndigheterna — Förordning (EEG) nr 259/93 — Fråga huruvida någon gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med ett föremål, ett ämne eller en substans”

I de förenade målen C-241/12 och C-242/12,

angående två beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Rechtbank te Rotterdam (Nederländerna), av den 11 maj 2012 som inkom till domstolen den 18 maj 2012, i brottmålen mot

Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV (C-241/12),

Belgian Shell NV (C-242/12),

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano, domstolens vice ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad domare på första avdelningen, samt domarna A. Borg Barthet (referent), E. Levits och M. Berger,

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 6 mars 2013,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV och Belgian Shell NV, genom R. Fibbe och R. Laan, advocaten,

— Nederländernas regering, genom M. de Ree och C. Wissels, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom A. Alcover San Pedro, D. Düsterhaus och P.-J. Loewenthal, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 18 juni 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: nederländska.

Dom

1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av begreppet ”avfall” i den mening som avses i rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen (EGT L 30, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 43), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 2557/2001 av den 28 december 2001 (EGT L 349, s. 1) (nedan kallad förordning nr 259/93), och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall (EUT L 190, s. 1).

2 Respektive begäran har framställts i två brottmål mot Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV och Belgian Shell NV (nedan tillsammans kallade Shellbolagen). Åtalen gällde transporten från Belgien till Nederländerna av ett parti dieselolja med mycket låg svavelhalt som oavsiktligt hade kommit att blandas samman med metyltertiärbutyleter (nedan kallad det aktuella partiet).

Tillämpliga bestämmelser

Förordning nr 259/93

3 I sjätte, nionde och artonde skälet i förordning 259/93 anges följande:

”Det är viktigt att organisera övervakningen och kontrollen av avfallstransporter på ett sätt som tar hänsyn till behovet av att bevara, skydda och förbättra miljökvaliteten.

…

Transporter av avfall bör föregås av en anmälan till behöriga myndigheter så att dessa underrättas särskilt om avfallstyp samt om transport och bortskaffande eller återvinning av avfallet och därigenom kan vidta nödvändiga åtgärder för att skydda människors hälsa och miljön, inbegripet möjligheten att göra skäliga invändningar mot transporten.

…

I fall av illegal transport bör den som är upphov till transporten återta eller bortskaffa avfallet eller återvinna det på ett annat, miljömässigt godtagbart sätt. Om han underlåter att göra detta bör de behöriga avsändar- eller destinationsmyndigheterna, alltefter omständigheterna, själva ingripa.”

4 Enligt artikel 2 i förordning nr 259/93, används i denna förordning följande beteckningar med nedan angivna betydelser:

”…

a) *avfall*: avfall enligt definitionen i artikel 1 a i [rådets] direktiv 75/442/EEG [av den 15 juli 1975 om avfall (EGT L 194, s. 39; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 238)],

...

h) *mottagare*: den person eller det företag till vilken eller vilket avfallet transporteras för bortskaffande eller återvinning,

i) *bortskaffande*: bortskaffande enligt definitionen i artikel 1 e i direktiv 75/442/EEG,

...

k) *återvinning*: återvinning enligt definitionen i artikel 1 f i direktiv 75/442/EEG”.

5 Avdelning II i förordning nr 259/93 har rubriken ”Transport av avfall mellan medlemsstater”. Där ingår kapitel A som handlar om vilket förfarande som ska iakttas vid transport av avfall för bortskaffande. I artikel 3.1, som ingår i detta kapitel, föreskrivs följande:

”Om anmälaren avser att transportera avfall för bortskaffande från en medlemsstat till en annan eller att låta det gå i transit genom en eller flera medlemsstater och om inte annat följer av artikel 25.2 och 26.2, skall han anmäla detta till den behöriga destinationsmyndigheten och sända en kopia av anmälan till behöriga avsändar- och transitmyndigheter samt till mottagaren.”

6 Enligt artikel 5.1 i förordningen får transporten inte ske förrän anmälaren har beviljats tillstånd av den behöriga destinationsmyndigheten.

7 I kapitel B i avdelning II i förordning nr 259/93 anges tillvägagångssättet vid transport av avfall för återvinning. Där ingår bland annat artikel 6.1, som har följande lydelse:

”Om anmälaren avser att transportera avfall för återvinning som förtecknas i bilaga 3 från en medlemsstat till en annan eller låta det gå i transit genom en eller flera medlemsstater och om inte annat följer av artikel 25.2 och 26.2, skall han anmäla detta till den behöriga destinationsmyndigheten och sända kopior av anmälan till behöriga avsändar- och transitmyndigheter samt till mottagaren.”

8 I artikel 26.1 i förordningen stadgas följande:

”Avfallstransporter skall betraktas som illegala om de

a) sker utan anmälan till berörda behöriga myndigheter i enlighet med bestämmelserna i denna förordning, eller

b) sker utan samtycke av berörda behöriga myndigheter i enlighet med bestämmelserna i denna förordning,

...”

Förordning nr 1013/2006

9 I artikel 2 i förordning nr 1013/2006 anges att med ”avfall” avses ”avfall enligt definitionen i artikel 1.1 a i [Europaparlamentets och rådets] direktiv 2006/12/EG av den 5 april 2006 [om avfall (EUT L 114, s. 91)]”.

10 I artikel 61.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Förordning (EEG) nr 259/93 och beslut 94/774/EG skall upphöra att gälla den 12 juli 2007.”

11 I artikel 64.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den skall börja tillämpas den 12 juli 2007.”

Direktiv 2006/12

12 Skälen 2, 3, 4 och 6 i direktiv 2006/12 har följande lydelse:

”(2) Alla bestämmelser om hanteringen av avfall måste främst syfta till att skydda människors hälsa och miljön mot skadliga effekter som uppkommer i samband med insamling, transport, behandling, förvaring och deponering av avfall.

(3) För en effektivare avfallshantering inom gemenskapen behövs en gemensam terminologi och en definition av begreppet avfall.

(4) Effektiva och enhetliga bestämmelser om bortskaffande och återvinning av avfall bör, med förbehåll för vissa undantag, gälla för lös egendom som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

...

(6) För att uppnå en hög miljöskyddsnivå bör medlemsstaterna … på ett ansvarsfullt sätt verka för att avfallet bortskaffas eller återvinns …”

13 I artikel 1 i direktivet anges följande:

”1. I detta direktiv gäller följande definitioner:

a) *avfall*: varje föremål, ämne eller substans som ingår i de kategorier som anges i bilaga I och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

b) *producent*: var och en som bedriver en verksamhet som ger upphov till avfall (’ursprunglig producent’) och/eller var och en som genom förbehandling, blandning eller andra förfaranden ändrar avfallets art eller sammansättning.

c) *innehavare*: avfallsproducenten eller den fysiska eller juridiska person som innehar avfallet.

...

e) *bortskaffande*: de förfaranden som omfattas av bestämmelserna i bilaga II A.

f) *återvinning*: de förfaranden som omfattas av bestämmelserna i bilaga II B.

...

2. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 18.3 upprätta en förteckning över vilket avfall som tillhör de kategorier som anges i bilaga I. Denna förteckning skall ses över periodiskt och vid behov omarbetas med iakttagande av samma förfarande.”

14 I artikel 4 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs för att se till att avfall återvinns eller bortskaffas utan fara för människors hälsa och utan att processer eller metoder används som kan skada miljön …

2. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs för att förbjuda övergivande, dumpning och okontrollerat bortskaffande av avfall.”

15 I artikel 8 i direktivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs för att se till att varje innehavare av avfall

a) antingen överlåter det till en privat eller offentlig insamlare eller till ett företag som tillämpar de förfaranden som avses i bilaga II A eller II B, eller

b) själv återvinner eller bortskaffar avfallet enligt bestämmelserna i detta direktiv.”

16 I artikel 20 i direktiv 2006/12 föreskrivs följande:

”Direktiv 75/442/EEG skall upphöra att gälla, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning som anges i bilaga III del B.

Hänvisningar till det upphävda direktivet skall anses som hänvisningar till det här direktivet och skall läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga IV.”

17 I enlighet med vad som anges i dess artikel 21 trädde direktiv 2006/12 i kraft den 17 maj 2006.

18 I bilaga I till direktivet räknas följande avfallskategorier upp:

”...

Q 2 Produkter som inte uppfyller uppställda krav.

...

Q 4 Material som spillts ut, förlorats eller utsatts för någon annan olyckshändelse, inbegripet material, utrustning o.d. som förorenats på grund av olyckshändelsen.

...

Q 7 Ämnen som inte längre har tillfredställande prestanda (t.ex. förorenade syror, förorenade lösningsmedel, förbrukade härdsalter etc.).

...

Q 14
Varor som innehavaren inte längre har användning för (t.ex. utgallrat material från jordbruk, hushåll, kontor, handel och affärsverksamhet etc.).

…

Q 16
Samtliga material, ämnen och produkter som inte omfattas av någon av ovanstående kategorier.”

19 Bilaga II B till direktivet innehåller följande förteckning över återvinningsåtgärder:

”R 1 Huvudanvändning som bränsle eller andra metoder att generera energi.

R 2 Regenerering av lösningsmedel.

R 3 Materialutnyttjande/regenerering av organiska ämnen som inte används som lösningsmedel (inklusive kompostering och andra former av biologisk omvandling).

R 4 Materialutnyttjande/regenerering av metaller och metallföreningar.

R 5 Materialutnyttjande/regenerering av andra oorganiska material.

R 6 Regenerering av syror eller baser.

R 7 Återvinning av de komponenter som används till att minska föroreningar.

R 8 Återvinning av katalysatorkomponenter.

R 9 Omraffinering eller andra sätt att återanvända olja.

R 10 Jordbehandling som är fördelaktig för jordbruket eller ekologisk förbättring.

R 11 Användning av avfall från något av de förfaranden som är numrerade R 1-R 10.

R 12 Utbyte av avfall som skall underkastas något av de förfaranden som är numrerade R 1-R 11.

R 13 Lagring av avfall som skall underkastas något av de förfaranden som är numrerade R 1-R 12 (utom tillfällig lagring, före insamling, på den plats där det produceras).”

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

20 Den 3 september 2006 lastade Shellbolagen i Nederländerna ett tankfartyg med dieselolja med mycket låg svavelhalt (*Ultra Light Sulphur Diesel*) (nedan kallad ULSD-olja), för leverans till en kund i Belgien (nedan kallad den belgiska kunden).

21 Efter det att partiet hade leverarats till kunden visade det sig att fartygets tankar vid lastningen hade innehållit rester av metyltertiärbutyleter som hade blandat sig med ULSD-oljan.

22 Då partiets flampunkt var för låg för att det skulle kunna säljas vidare som bränsle för dieselmotorer i enlighet med vad som först varit syftet, och då mottagarbolaget saknade rätt att förvara blandningen enligt sitt miljötillstånd lämnade bolaget tillbaka den till Shellbolagen vilka transporterade den till Nederländerna.

23 Vid Rechtbank te Rotterdam anförde åklagaren att den berörda produkten hade utgjort avfall vid den tidpunkt då den transporterades från Belgien till Nederländerna och att Shellbolagen, genom sin underlåtenhet att följa det anmälningsförfarande som föreskrivs i artikel 15 i förordning nr 259/93, hade gjort sig skyldiga till illegal transport i den mening som avses i artikel 26.1 i förordningen.

24 Shellbolagen hävdade å sin sida att det aktuella partiet inte kunde betecknas som avfall.

25 Då Rechtbank te Rotterdam fann att målets utgång berodde på tolkningen av avfallsbegreppet i förordningarna nr 259/93 och 1013/2006, beslutade Rechtbank te Rotterdam att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska ett parti dieselolja betraktas som avfall i den mening som avses i [förordningarna nr 259/93 och 1013/2006] under nedan angivna omständigheter?

— Partiet består av *Ultra Light Sulphur Diesel*, som oavsiktligt blandats med metyltertiärbutyleter.

— Efter leveransen till köparen visar det sig att partiet – på grund av den blandning som har ägt rum – inte motsvarar de kravspecifikationer som avtalats mellan köpare och säljare (och därmed är 'off-spec').

— Säljaren återtar – efter reklamation från köparens sida – partiet i enlighet med köpeavtalet och återbetalar köpeskillingen.

— Säljaren har för avsikt att åter föra ut partiet på marknaden – eventuellt efter att först ha blandat det med en annan produkt.

2) Om fråga 1 besvaras jakande:

a) Går det då att under de ovannämnda omständigheterna ange från och med vilken tidpunkt detta är fallet?

b) Ändras då partiets status till 'icke-avfallsprodukt' vid någon tidpunkt efter det att leverans sker till köparen och före det att säljaren på nytt blandar eller låter blanda produkten med en annan produkt, och i så fall när?

3) Påverkas svaret på fråga 1 av om

— partiet kunde användas som bränsle på samma sätt som ren ULSD-olja, men inte längre uppfyllde (säkerhets-)kraven på grund av den låga flampunkten,

— partiet på grund av dess nya sammansättning inte fick lagras av köparen enligt dennes miljötillstånd,

— köparen inte kunde använda partiet för det ändamål för vilket det förvärvats, nämligen för försäljning som dieselbränsle på bensinstationer,

— det var – eller inte var – köparens vilja att produkten skulle återgå till säljaren inom ramen för köpeavtalet,

— det verkligen var säljarens vilja att återta partiet för att låta det genomgå en bearbetning genom blandning och därefter föra ut det på marknaden igen,

— partiet kan – eller inte kan – återställas, antingen i det ursprungligen avsedda tillståndet, eller som en produkt med vilken handel kan ske till ett pris som ligger nära marknadsvärdet för det ursprungliga partiet ULSD-olja,

— återställandet utgör en bruklig tillverkningsprocess,

— marknadsvärdet för partiet, i det tillstånd som det befinner sig i vid den tidpunkt då det återtas av säljaren (i det närmaste) överensstämmer med priset för en produkt som uppfyller de avtalade kravspecifikationerna,

— det återtagna partiet, i det tillstånd som det befinner sig i vid den tidpunkt då det återtas, kan säljas på marknaden utan bearbetning, och

— det är brukligt att handla med sådana produkter som partiet utgör och om det i handeln inte betraktas som handel med avfall?"

26 Domstolens ordförande beslutade den 2 juli 2012 att förena målen C-241/12 och C-242/12 vad gäller det skriftliga och muntliga förfarandet samt domen.

Prövning av tolkningsfrågorna

27 Rechtbank te Rotterdam har ställt tolkningsfrågorna, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida ett parti dieselolja, som vid lastningen på ett tankfartyg genom en olyckshändelse råkade blandas med ett annat ämne, ska anses utgöra avfall i den mening som avses i förordningarna nr 259/93 och 1013/2006, när det efter leveransen till köparen visade sig att partiet på grund av dess alltför låga flampunkt inte motsvarade vare sig de avtalade kravspecifikationerna eller säkerhetskraven och det på grund av dess nya sammansättning varken fick lagras av köparen enligt dennes miljötillstånd, eller säljas av denne som dieselbränsle på bensinstationer såsom det hade varit avsett att användas, med följden att partiet, efter köparens reklamation, återlämnades till säljaren som har för avsikt att föra ut det på marknaden igen efter att först ha blandat det med en annan produkt.

28 Inledningsvis ska det påpekas att förordning nr 1013/2006, som den hänskjutande domstolen har begärt en tolkning av, av tidsmässiga skäl (*ratione temporis*) inte är tillämplig i de nationella målen, eftersom, såsom framgår av handlingarna i målet, lastningen av det aktuella partiet på fartyget med destination Nederländerna ägde rum under september månad 2006.

29 Det räcker nämligen med att konstatera att förordning nr 1013/2006, enligt dess artikel 64.1, blev tillämplig den 12 juli 2007, då förordningen för övrigt, i enlighet med bestämmelsen i artikel 61.1, upphävde förordning nr 259/93.

30 Prövningen av tolkningsfrågorna ska således göras med tillämpning av de relevanta bestämmelserna i förordning nr 259/93.

31 Såsom anges i sjätte skälet i förordning nr 259/93 syftar denna förordning till att organisera övervakningen och kontrollen av avfallstransporter på ett sätt som tar hänsyn till behovet av att bevara, skydda och förbättra miljökvaliteten.

32 Närmare bestämt framgår det av artiklarna 3.1 och 6.1 i förordning nr 259/93, jämförda med nionde skälet, att när avfall för bortskaffande eller återvinning transporteras från en medlemsstat till en annan eller transiteras genom en eller flera medlemsstater ska detta anmälas i förväg till de behöriga myndigheterna så att dessa kan vidta nödvändiga åtgärder för att skydda människors hälsa och miljön.

33 Den hänskjutande domstolen önskar således få besked om huruvida det aktuella partiet omfattas av avfallsbegreppet i förordningen, för att därefter kunna fastställa huruvida Shellbolagen, enligt dessa bestämmelser, var skyldiga att underrätta de nederländska myndigheterna om transporten av partiet från Belgien till Nederländerna.

34 Enligt artikel 2 a i förordning nr 259/93, jämförd med artikel 20 i direktiv 2006/12, ska med ”avfall” förstås avfall enligt definitionen i artikel 1.1 a i detta direktiv, det vill säga ”varje föremål, ämne eller substans som ingår i de kategorier som anges i bilaga I [till nämnda direktiv] och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med”.

35 Med hänsyn till restkategorin Q16 i bilaga I till direktiv 2006/12 som omfattar ”[s]amtliga material, ämnen och produkter som inte omfattas av någon av [tidigare nämnda] kategorier”, konstaterar domstolen att den förteckning över avfallskategorier som återfinns i bilaga I huvudsakligen är exemplifierande. Samma sak gäller den förteckning som kommissionen har upprättat med tillämpning av artikel 1.2 i direktivet över de avfall som tillhör de kategorier som räknas upp i nämnda bilaga I.

36 Att ett föremål, ett ämne eller en substans tillhör en eller flera av dessa avfallskategorier, förutom kategori Q16, utgör inte desto mindre ett första indicium på att det rör sig om ”avfall” i den mening som avses i artikel 1.1 i direktiv 2006/12.

37 Kvalificeringen som ”avfall” är dock, enligt fast rättspraxis, framför allt beroende av innehavarens beteende och av den betydelse som uttrycket ”göra sig av med” ska ges (se, för ett liknande resonemang, domarna av den 24 juni 2008 i mål C-188/07, Commune de Mesquer, REG 2008, s. I-4501, punkt 53, och av den 18 december 2007 i mål C-263/05, kommissionen mot Italien, REG 2007, s. I-11745, punkt 32).

38 När det gäller uttrycket ”göra sig av med” konstaterar domstolen att det kan utläsas av nämnda praxis att detta ska tolkas dels med beaktande av att direktiv 2006/12, enligt skäl 2, syftar till att skydda människors hälsa och miljön mot skadliga effekter som uppkommer i samband med insamling, transport, behandling, förvaring och deponering av avfall, dels mot bakgrund av artikel 191.2 FEUF som föreskriver att Europeiska unionens miljöpolitik ska syfta till en hög skyddsnivå och bygga på bland annat försiktighetsprincipen och principen att förebyggande åtgärder bör vidtas. Av detta följer att uttrycket ”göra sig av med” och därmed begreppet ”avfall” i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2006/12, inte kan tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Commune de Mesquer, punkterna 38 och 39).

39 Det framgår av bestämmelserna i direktiv 2006/12 att uttrycket ”att göra sig av med” omfattar såväl ”bortskaffande” som ”återvinning” av ett föremål, ett ämne eller en substans i den mening som avses i artikel 1.1 e och f i direktivet (se, för ett liknande resonemang, domen av den 18 december 1997 i mål C-129/96, Inter-Environnement Wallonie, REG 1997, s. I-7411, punkt 27).

40 Närmare bestämt ska bedömningen av huruvida det föreligger ”avfall” i den mening som avses i direktiv 2006/12 göras med hänsyn till samtliga omständigheter, med beaktande av direktivets syfte och på ett sådant sätt att direktivets verkan inte begränsas (se domen av den 15 juni 2000 i de förenade målen C-418/97 och C-419/97, ARCO Chemie Nederland m.fl., REG 2000, s. I-4475, punkterna 73, 88 och 97, och av den 18 april 2002 i mål C-9/00, Palin Granit och Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, REG 2002, s. I-3533, punkt 24, liksom domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, punkt 41).

41 Vissa omständigheter kan utgöra indicier på att någon gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med ett föremål, ett ämne eller en substans i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2006/12.

42 Först och främst ska särskild uppmärksamhet fästas vid det faktum att innehavaren inte längre har användning för det i målet aktuella föremålet, ämnet eller substansen, varför det har påstått röra sig om en börda som innehavaren försöker göra sig av med (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Palin Granit och Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, punkt 37). Om så verkligen är fallet finns det en risk för att innehavaren kommer att göra sig av med föremålet, ämnet eller substansen på ett sätt som kan skada miljön, till exempel genom övergivande, dumpning och bortskaffande på ett okontrollerat sätt. Om föremålet, ämnet eller substansen i fråga omfattas av begreppet ”avfall” i den mening som avses i direktiv 2006/12 betyder det att bestämmelserna i detta direktiv blir tillämpliga, vilket enligt artikel 4 i direktivet innebär att återvinning och bortskaffande måste ske utan fara för människors hälsa och utan att processer eller metoder används som kan skada miljön.

43 När det gäller frågan om det föreligger en eventuell ”skyldighet att göra sig av med” det aktuella partiet, i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2006/12, ska det för det första framhållas att det i princip inte föreligger någon absolut skyldighet att göra sig av med partiet eftersom det inte består av något förbjudet eller olagligt ämne eller av specificerat riskmaterial som innehavaren skulle vara skyldig att bortskaffa (se, analogt, domen av den 1 mars 2007 i mål C-176/05, KVZ retec i mål C-176/05, REG 2007, s. I-1721, punkt 59). Såsom framgår av beslutet om hänskjutande kunde partiet säljas på marknaden utan någon föregående bearbetning, i det tillstånd i vilket det befann sig när det återlämnades till Shellbolagen.

44 Kommissionen har dock i sitt yttrande gjort gällande att då det aktuella partiet inte hade tillfredställande prestanda för att kunna användas på det sättet som den belgiska kunden hade avsett, och då denne, på grund av den alltför låga flampunkten, saknade rätt att förvara partiet, utgjorde detta en börda för kunden, som denne hade en avsikt – om inte en skyldighet – att göra sig av med.

45 Det räcker emellertid inte med endast dessa omständigheter för att man ska kunna sluta sig till att partiet utgjorde ”avfall” i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2006/12. Det måste nämligen först prövas huruvida den belgiska kunden, genom att återlämna partiet till Shell på grund av att det inte motsvarade de avtalade kravspecifikationerna, verkligen ”gjorde sig av med” det i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2006/12.

46 I detta sammahang är det av särskild betydelse att den belgiska kunden återlämnade den icke avtalsenliga ULSD-oljan till Shellbolagen för att erhålla återbetalning i enlighet med köpeavtalet. Det kan inte anses att kunden genom att agera på detta sätt avsåg att vidta åtgärder för bortskaffande eller återvinning av det aktuella partiet. Kunden gjorde sig således inte av med partiet i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2006/12. För övrigt ska det tilläggas att under sådana förhållanden som i de nationella målen är risken liten för att innehavaren kommer att göra sig av med partiet på ett sätt som kan skada miljön. Detta gäller särskilt när föremålet, ämnet eller substansen, såsom i det aktuella målet, har ett icke oansenligt marknadsvärde.

47 Det återstår således att fastställa huruvida Shellbolagen hade för avsikt att ”göra sig av med” det aktuella partiet vid den tidpunkt då det upptäcktes att det avvek från vad som följde av avtalet. En sådan avsikt kan nämligen inte tillskrivas Shellbolagen före den tidpunkten, eftersom de då inte var medvetna om att de innehade ett ämne som avvek från villkoren i avtalet med den belgiska kunden.

48 Den hänskjutande domstolen, på vilken det ankommer att pröva huruvida innehavaren av föremålet, ämnet eller substansen i fråga verkligen hade för avsikt att ”göra sig av med” detta eller denna, ska därvid beakta samtliga omständigheter i det enskilda fallet och samtidigt ta hänsyn till syftet med direktiv 2006/12 som är att se till att åtgärder för återvinning eller bortskaffande utförs utan fara för människors hälsa och utan att processer eller metoder används som kan skada miljön.

49 Vidare har den hänskjutande domstolen nämnt omständigheterna att partiet kunde säljas på marknaden utan någon föregående bearbetning, i det tillstånd i vilket det befann sig när det återlämnades till Shellbolagen av den belgiska kunden, och att partiets marknadsvärde i det närmaste överensstämde med priset för en produkt som uppfyller de avtalade kravspecifikationerna. Det är viktigt att framhålla att även om dessa omständigheter snarast tenderar att vederlägga uppfattningen att partiet utgjorde en börda som Shellbolagen försökte göra sig av med, kan dessa uppgifter inte ges någon avgörande betydelse, eftersom dessa inte visar vilken som var Shellbolagens verkliga avsikt.

50 För övrigt ska det erinras om att det följer av fast rättspraxis att begreppet ”avfall” inte ska uppfattas som att det utesluter föremål, ämnen eller substanser som har ett marknadsvärde och som kan bli föremål för ekonomisk återanvändning (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Palin Granit och Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, punkt 29).

51 Det förhållandet att handeln med produkter som liknar det aktuella partiet inte i allmänhet betraktas som handel med avfall kan visserligen utgöra en indikation på att partiet inte utgör avfall, men inte heller det gör att det kan uteslutas att Shellbolagen hade för avsikt att ”göra sig av med” det.

52 Av avgörande betydelse i detta fall är däremot det faktum att Shellbolagen återtog partiet med avsikten att låta bearbeta det genom blandning och därefter åter föra ut det på marknaden.

53 Det skulle nämligen vara helt obefogat att tillämpa bestämmelserna i direktiv 2006/12 – vars syfte är att åtgärder för återvinning eller bortskaffande ska utföras utan fara för människors hälsa och utan att processer eller metoder används som kan skada miljön – på föremål, ämnen eller substanser som

innehavaren avser att använda eller saluföra på så fördelaktiga villkor som möjligt och oberoende av någon som helst återvinning. Med hänsyn till skyldigheten att ge avfallsbegreppet en vid tolkning ska detta resonemang emellertid begränsas till situationer där en vara, ett ämne eller en substans inte bara kan utan verkligen kommer att återanvändas – vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva – utan att något av de återvinningsförfaranden som nämns i bilaga II B till direktiv 2006/12 först behöver tillämpas (se, analogt, domarna i det ovannämnda målet Palin Granit och Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, punkt 36, och domen av den 11 september 2003 i mål C-114/01, AvestaPolarit Chrome, REG 2003, s. I-8725, punkt 36).

54 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågorna besvaras enligt följande. Artikel 2 a i förordning nr 259/93 ska tolkas så, att ett parti dieselolja som genom en olyckshändelse har blandats med ett annat ämne, i ett sådant fall som det som föreligger i det nationella målet, inte ska anses utgöra avfall i den mening som avses i nämnda bestämmelse, under förutsättning att innehavaren av partiet verkligen har för avsikt att, efter att ha blandat det med en annan produkt, åter föra ut partiet på marknaden, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.

Rättegångskostnader

55 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 2 a i rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 2557/2001 av den 28 december 2001, ska tolkas så, att ett parti dieselolja som genom en olyckshändelse har blandats med ett annat ämne, i ett sådant fall som det som föreligger i det nationella målet, inte ska anses utgöra avfall i den mening som avses i nämnda bestämmelse, under förutsättning att innehavaren av partiet verkligen har för avsikt att, efter att ha blandat det med en annan produkt, åter föra ut partiet på marknaden, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.

Underskrifter